

Smernice za okrepljene bilateralne odnose

*Norveški finančni mehanizem in
Finančni mehanizem Evropskega gospodarskega
prostora
za obdobje 2009–2014*

Sprejel Odbor za finančni mehanizem 29. marca 2012

Kazalo

1. NAMEN SMERNIC.....	5
2. OKVIR REZULTATOV ZA OKREPLJENE BILATERALNE ODNOSE	6
2.1. DEFINICIJA OKREPLJENIH BILATERALNIH ODNOSOV	6
2.2. PRIČAKOVANI REZULTATI BILATERALNEGA SODELOVANJA	6
2.3. OKVIR REZULTATOV NA KRATKO	8
3. BILATERALNI SKLADI NA NACIONALNI RAVNI IN RAVNI PROGRAMA.....	9
3.1. BILATERALNI SKLAD NA NACIONALNI RAVNI.....	9
3.1.1. <i>Namen sklada</i>	9
3.1.2. <i>Delovni načrt</i>	10
3.1.3. <i>Sistem izvajanja</i>	11
3.1.4. <i>Posvetovanje in potrditev delovnega načrta</i>	12
3.2. BILATERALNI SKLAD NA RAVNI PROGRAMA.....	12
3.2.1. <i>Začetni kapital – ukrep »a«</i>	13
3.2.2. <i>Mreženje in izmenjava izkušenj – ukrep »b«</i>	14
3.3. DRUGI VIRI FINANCIRANJA – KAKO SE IZOGNITI DVOJNEMU FINANCIRANJU?	15
4. PROGRAMSKO PARTNERSTVO Z DRŽAVO DONATORICO.....	16
4.1. PROGRAMSKI PARTNERJI V DRŽAVI DONATORICI (DPP).....	16
4.1.1. <i>Vloga in splošne naloge programskih partnerjev v državi donatorici</i>	16
4.1.2. <i>Vloga programskih partnerjev v državi donatorici v fazi izvajanja</i>	17
4.2. OKVIRNI SPORAZUMI PROGRAMSKIH PARTNERJEV V DRŽAVI DONATORICI	17
4.2.1. <i>Delovni načrti programskih partnerjev v državi donatorici</i>	17
4.2.2. <i>Opis vloge programskega partnerja v državi donatorici v predlogu programa</i> . 18	
4.3. ODBOR ZA SODELOVANJE.....	19
4.3.1. <i>Vzpostavitev Odbora za sodelovanje</i>	19
4.3.2. <i>Programski partnerji v državi donatorici, ki nastopajo tudi v vlogi projektnih partnerjev – konflikt interesov?</i>	21
5. PROJEKTNO PARTNERSTVO Z DRŽAVO DONATORICO	22
5.1. DEFINICIJA PROJEKTNEGA PARTNERJA V DRŽAVI DONATORICI.....	22
5.2. OMOGOČANJE PROJEKTHNIH PARTNERSTEV Z DRŽAVO DONATORICO	22

5.3.	SPORAZUMI O PROJEKTNEM PARTNERSTVU	23
5.4.	FINANČNI VIDIKI.....	24
6.	KREPITEV SPOSOBNOSTI IN INSTITUCIONALNO SODELOVANJE (PP 25)	25
6.1.	PREDLAGANE AKTIVNOSTI ZA PP 25	25
6.2.	STATUS PARTNERJA: PROGRAMSKI PARTNER V DRŽAVI DONATORICI IN PROJEKTNI PARTNER	26
7.	MERJENJE IN POROČANJE O REZULTATIH V OKVIRU BILATERALNEGA CILJA	27
7.1.	REDNO POROČANJE	27
7.1.1.	<i>Opisna poročila.....</i>	<i>27</i>
7.1.2.	<i>Izbor bilateralnih kazalnikov</i>	<i>28</i>
7.1.3.	<i>Informacije o projektne partnerstvu v informacijskem sistemu DoRIS.....</i>	<i>31</i>
7.2.	ZUNANJI PREGLEDI	31
7.3.	KONČNE PRIPOMBE	32

Seznam kratic

SE	Svet Evrope
DoRIS	Informacijski sistem za dokumentacijo in poročanje DoRIS
DPP	programski partner v državi donatorici
EGP	Evropski gospodarski prostor
EFTA	Evropsko združenje za prosto trgovino
FMO	Urad za finančni mehanizem
NKT	Nacionalna kontaktna točka
PP	programsko področje
NP	nosilec programa
PNP	priročnik za nosilce programov
ZN	Združeni narodi

1. Namen smernic

Temeljna cilja Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljevanju Finančni mehanizem EGP) sta prispevati k zmanjševanju socialnih in ekonomskih razlik v Evropskem gospodarskem prostoru in krepitvi bilateralnih odnosov med državami EGP EFTA Norveško, Islandijo in Lihtenštajnom in 15 državami upravičenkami. Vsi programi v okviru Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP prispevajo k uresničevanju teh temeljnih ciljev.

Smernice dajejo napotke in ideje, kako načrtovati, izvajati in poročati o rezultatih glede doseganja bilateralnih ciljev finančnih mehanizmov.

Ukrepi in sredstva, uporabljena za krepitev bilateralnih odnosov, kot so bilateralni skladi na nacionalni ravni in na ravni programa, programsko partnerstvo z državo donatorico, posebni bilateralni programi v okviru Norveškega finančnega mehanizma, mehanizmi za pospeševanje projektnega partnerstva z državo donatorico kot tudi zahteve glede poročanja, so podrobneje opredeljeni v nadaljevanju.

2. Okvir rezultatov za okrepljene bilateralne odnose

2.1. Definicija okrepljenih bilateralnih odnosov

Bilateralni odnosi se pogosto nanašajo na politične, ekonomske, kulturne in zgodovinske vezi med državami. Za okrepljene bilateralne odnose je značilno sodelovanje med institucijami in posamezniki na upravni in politični ravni kot tudi sodelovanje v okviru zasebnega sektorja, akademskega sveta in civilne družbe. V okvir bilateralnih odnosov vključujemo tudi trgovanje in investicije, kulturno izmenjavo kot tudi splošno znanje, poznavanje in ozaveščenost javnosti o ostalih državah in vezeh, ki obstajajo med njimi.

Vezi med državami, ki so vključene v izvajanje Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP, so močne, kar je odraz skupne zgodovine in kulture, skupnih vrednot kot tudi geografske bližine. Sodelovanje, ki se financira v okviru finančnih mehanizmov, je le eden izmed načinov, kako prispevati k okrepljenim odnosom med državami donatoricami in državami upravičenkami.

V okviru Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma se operativna definicija »okrepljeni bilateralni odnosi« nanaša na:

Sodelovanje, skupne rezultate in večje medsebojno poznavanje in razumevanje med državami donatoricami in državami upravičenkami kot rezultat Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP.

2.2. Pričakovani rezultati bilateralnega sodelovanja

Zgornjo definicijo je treba razumeti v širšem smislu. Identificiramo lahko različne vrste rezultatov ali učinkov tako za države donatorice kot za države upravičenke, ki se uvrščajo v različne skupine:

1. obseg sodelovanja
2. skupni rezultati
3. poznavanje in medsebojno razumevanje
4. širši učinki

Načeloma lahko kot ustrezne identificiramo vse učinke in kazalnike v okviru vseh teh skupin rezultatov. Vrste neposrednih učinkov ali kazalnikov, ki so najbolj smiselne v okviru vsakega programa, so odvisne od značilnosti in ambicij teh programov.

Prva vrsta rezultatov: Obseg sodelovanja

Finančni mehanizem EGP in Norveški finančni mehanizem povečujeta obseg sodelovanja med institucijami in posamezniki držav donatoric in držav upravičenk tako na ravni programa kot na ravni projekta, in sicer prek formalnega partnerstva ali bolj ad hoc izmenjave in sodelovanja, ki se financira iz sredstev bilateralnih skladov. Obseg sodelovanja med subjekti javnega sektorja, subjekti zasebnega sektorja in v okviru civilne družbe je lahko zanimiv

kazalnik za okrepljene odnose. Vendar pa bodo kazalniki na naslednjem nivoju, ki prikazujejo, kam vodi sodelovanje, še bolj zanimivi.

Druga vrsta rezultatov: Skupni rezultati

Bilateralno sodelovanje v okviru projektov in programov predstavlja prispevek k reševanju posameznih problemov, in sicer prek izmenjave izkušenj, znanja in tehnologije ter prek sodelovanja pri doseganju skupnih rezultatov, kot so razvoj politik, zakonov, strategij ali novih znanj in praks. Hkrati pa igrajo ti procesi sodelovanja pomembno vlogo pri krepitvi bilateralnih odnosov. Skupni rezultat pomeni, da je bil za doseg rezultata potreben prispevek obeh strani.

Tretja vrsta rezultatov: Boljše poznavanje in medsebojno razumevanje

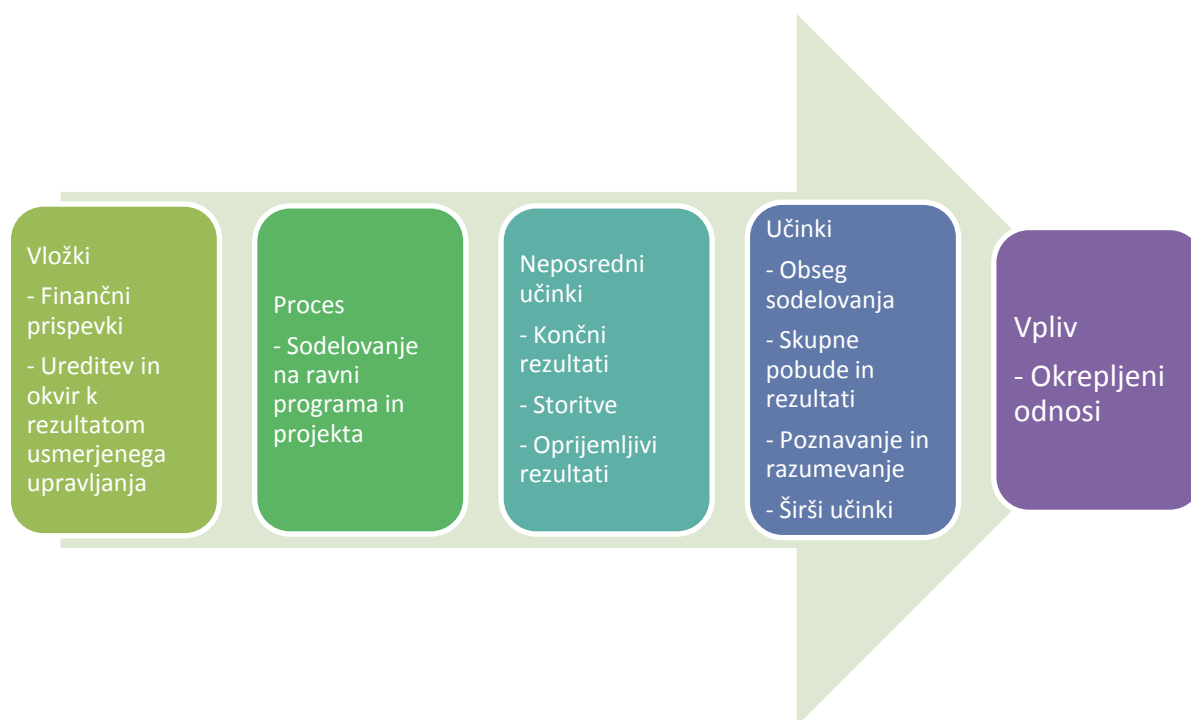
Večje sodelovanje in skupne pobude združujejo ljudi in institucije, pri čemer ustvarjajo prostor za boljše poznavanje in medsebojno razumevanje med posamezniki, institucijami, državami in širšo javnostjo. Takšen učinek je pomembna značilnost okrepljenih bilateralnih odnosov. Zato se pričakuje, da bo sodelovanje v okviru Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma prispevalo k večjemu poznavanju Evropske unije in Sporazuma o EGP. Prav tako pa bo povečalo ozaveščenost o Finančnem mehanizmu EGP in Norveškem finančnem mehanizmu in o prispevku in politikah držav donatoric k reševanju evropskih izzivov v državah upravičenkah kot tudi poznavanje in razumevanje držav med seboj. To je želen rezultat samega procesa konstruktivnega in pozitivnega sodelovanja.

Četrta vrsta rezultatov: Širši učinki

Do širših učinkov lahko pride zaradi sodelovanja institucij, ki na podlagi le-tega ugotovijo, da obstajajo skupne podlage za razširitev obsega sodelovanja prek ravni projektov in programov. Primer tovrstnega širšega sodelovanja so lahko skupne sektorske pobude, delovanje na področju reševanja skupnih evropskih izzivov in/ali skupne pobude v okviru medvladnih organizacij. Širši učinki lahko predstavljajo pomembno dodano vrednost z učinkom na bilateralne odnose. Na področju bilateralnega sodelovanja se je treba zavedati, da razmerje med obsegom investicije in rezultata ni vedno proporcionalno. Majhen dogodek ima lahko velik katalitičen in simboličen učinek. Velikokrat so takšni dogodki in rezultati stranski rezultat skupnih pobud, ki pa imajo lahko dolgoročne učinke. Primer le-tega je lahko sodelovanje v okviru programa s področja okolja, ki lahko kasneje privede do skupnih pobud v okviru ZN ali na evropski ravni.

2.3. Okvir rezultatov na kratko

Sodelovanje je predpogoj za okrepljene bilateralne odnose. Finančni mehanizem EGP in Norveški finančni mehanizem pospešujeta in podpirata sodelovanje na nacionalni ravni kot tudi na ravni programa in na ravni projekta (proces). Pričakovani rezultati takšnega sodelovanja so: oprijemljivi končni rezultati (neposredni učinki) in širši srednjeročni rezultati (učinki), ki skupaj prispevajo k okrepljenim bilateralnim odnosom (učinek).

Bilateralno sodelovanje prinaša rezultate za vse sodelujoče partnerje, še posebej, če je poudarek na skupnem izvajanju in rezultatih, ki temeljijo na skupni odgovornosti enakovrednih partnerjev.

Uresničevanje cilja okrepljenih bilateralnih je treba meriti in poročati v skladu z okvirom rezultatov Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma. To je podrobneje opisano v 7. poglavju.

3. Bilateralni skladi na nacionalni ravni in ravni programa

3.1. Bilateralni sklad na nacionalni ravni

Vse države članice bodo v okviru programskih področij Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma minimalno 0,5 odstotka vseh dodeljenih sredstev namenile za sklad za okrepljene bilateralne odnose med državami donatoricami in državami upravičenkami. Države upravičenke, ki so prejemnice sredstev tako iz Finančnega mehanizma EGP kot Norveškega finančnega mehanizma, združijo dodeljena sredstva za bilateralni sklad na nacionalni ravni v en skupen sklad. Sofinanciranje s strani države upravičenke ni potrebno. S skladom upravlja Nacionalna kontaktna točka (v nadaljevanju NKT).

NKT državam donatoricam v potrditev predloži kratek opis predlaganih aktivnosti v okviru sklada (v nadaljevanju »delovni načrt«) kot tudi kratek opis sistema izvajanja sklada. Pri pripravi tega opisa se NKT posvetuje z državami donatoricami in Uradom za finančni mehanizem. Pravila, ki se nanašajo na sklad, so opredeljena v 5. členu 3. poglavja in 7. členu 7. poglavja *Uredbe* in v *Sporazumu o tehnični pomoči in skladu za bilateralne odnose na nacionalni ravni*.

3.1.1. Namen sklada

Bilateralni sklad na nacionalni ravni predstavlja fleksibilen vir financiranja za pobude, ki so v interesu tako držav donatoric kot držav upravičenk in ki bodo okrepile sodelovanje med njimi. Skupne aktivnosti s Svetom Evrope, ki nastopa v vlogi programskega partnerja v državi donatorici v okviru Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma, kot tudi skupne aktivnosti držav donatoric in držav upravičenk z drugimi medvladnim organizacijami, so prav tako upravičene do sredstev bilateralnega sklada. Države donatorice pričakujejo strateško porabo sredstev bilateralnega sklada na nacionalni ravni. Aktivnosti lahko presegajo okvir programov, dogovorjenih v Memorandumu o sporazumu (v nadaljevanju MoS), pod pogojem da so te aktivnosti povezane s katerim od programskih področij in pod pogojem, da je le-to dogovorjeno z državami donatoricami.

Sodelovanje, ki se financira v okviru tega sklada, lahko predstavlja izhodišče za okrepljene odnose na političnem, kulturnem, znanstvenem in akademskem področju v širšem smislu. Do sredstev sklada so za posebne aktivnosti upravičeni tako subjekti iz države donatorice kot relevantne nacionalne zainteresirane strani v državi upravičenki. *Uredba* ne omejuje upravičencev do sredstev sklada na zgolj nosilce programa ali nosilce projekta.

Sredstva sklada niso namenjena za financiranje projektov temveč za financiranje dopolnilnih pobud, kot so konference, delavnice, ekskurzije, študije, posvetovanja, aktivnosti informiranja kot tudi pripravljalne aktivnosti v fazi programiranja, s katerimi se oblikuje podlaga za bodoče sodelovanje pri programih in projektih.

V fazi priprave programa sredstva bilateralnega sklada na ravni programa še niso na voljo. Sredstva sklada na nacionalni ravni pa se lahko uporabijo za krepitev bilateralne dimenzije programov in oblikovanje podlage za bodoče sodelovanje.

Primeri aktivnosti, ki se lahko izvedejo, še preden države donatorice potrdijo delovni načrt:

- ekskurzije nosilcev programa ali ostalih potencialnih programskih ali projektnih partnerjev v države donatorice z namenom prispevati k oblikovanju programa
- študije izvedljivosti za bilateralno sodelovanje in strokovne nasvete, kako oblikovati program, da bo le-ta vključeval tudi bilateralne vidike
- sestanki s subjekti iz države donatorice, ki nastopajo kot partnerji v vnaprej opredeljenih projektih, in njihovi stroški, povezani s pripravo teh projektov
- sestanki z zainteresiranimi stranmi in potencialnimi projektnimi partnerji v državah donatoricah
- promocijske aktivnosti z namenom privabiti potencialne nosilce projektov in partnerje k partnerskim projektom
- druge aktivnosti, predhodno dogovorjene med državo donatorico in državo upravičenko.

Aktivnosti, navedene zgoraj, nedvomno sodijo v okviru bilateralnega sklada in se jih v delovnem načrtu lahko potrdi naknadno. Če obstaja dvom, katere so ostale aktivnosti, ki se lahko izvedejo, se je smotrno posvetovati z državami donatoricami vnaprej, in sicer prek Urada za finančni mehanizem.

V okviru področij, dogovorjenih v delovnem načrtu, se lahko izvedejo številne dodatne aktivnosti:

- konference in seminarji o temah, ki so v skupnem interesu
- skupni spremljevalni dogodki na mednarodnih sestankih
- tehnično sodelovanje in izmenjava strokovnjakov
- napotitve in pripravništva
- krepitev usposobljenosti in kratkoročno usposabljanje
- ekskurzije in študijski obiski
- skupno nastopanje v mednarodnih organizacijah
- zbiranje podatkov, poročila, študije in publikacije
- kampanje, razstave in promocijski material.

Ta seznam ni popoln in služi kot primer možnih aktivnosti. Druge aktivnosti so predmet dogovora med državami donatoricami in državami upravičenkami.

3.1.2. Delovni načrt

Kot opredeljeno v *Sporazumu o tehnični pomoči in skladu za bilateralne odnose na nacionalni ravni*, mora delovni načrt obsegati kratek opis predlaganih aktivnosti. Vendar pa je treba z namenom poglobitve sodelovanja pred opredelitvijo relevantnih aktivnosti opredeliti vprašanja ali teme, ki so v interesu tako držav donatoric kot držav upravičenk. Mogoče bo pri opredelitvi najbolj pomembnih vprašanj treba preučiti trenutno situacijo z vidika bilateralnih odnosov z državami donatoricami v okviru relevantnih področij ter kako bi te odnose lahko okrepili.

Relevantna vprašanja pri pripravi delovnega načrta bodo:

- Ali obstaja želja po utrditvi obstoječih odnosov ali vzpostavitvi novih odnosov?
- Ali obstajajo pobude oziroma ali so na vidiku kakšni dogodki, ki so pomembni za bilateralne odnose, na katerih bi lahko gradili?

- Ali obstajajo področja na evropski ali mednarodni ravni, kjer bi države donatorice in države upravičenke lahko sodelovale ali skupaj spodbujale pobude?
- Ali se lahko pobude poveže z večjimi dogodki v državi donatorici ali državi upravičenki (državni obiski, mednarodno predsedovanje, itd.)?
- Ali za katera področja obstaja večji interes kot za druga?

Dobro je treba premisliti, kaj bi s tem skladom želeli doseči. Ambicije se lahko razlikujejo od države do države, odvisno od:

- obsega sredstev sklada
- zgodovine sodelovanja
- področij, ki so v skupnem interesu z državami donatoricami
- razdelitev sredstev med programi, ki so bili dogovorjeni v MoS.

Z namenom iskanja sinergij in preprečevanja dvojnega financiranja je treba upoštevati tudi bilateralne sklade na ravni programa.

Za pripravo delovnega načrta ne obstaja nobena posebna predloga. Delovni načrt naj bo širok pregled ključnih vprašanj in prioritet, potencialnih področij delovanja in ne obsežen seznam vseh možnih aktivnosti za celotno obdobje. V skladu z okvirjem k rezultatom usmerjenega upravljanja naj bo poudarek na rezultatih, ki jih je treba doseči. Razumljivo je, da bi pri tem težko do podrobnosti opredeliti aktivnosti, ki bi lahko postale relevantne prek celotnega obdobja izvajanja Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma. Zato je treba ohraniti določeno stopnjo fleksibilnosti, ki bo dopuščala uresničitev dobrih idej in pobud s strani relevantnih zainteresiranih strani. Če so določene aktivnosti že načrtovane ali pa so bile že izpeljane, jih je treba vključiti v delovni načrt. Načrt je lahko bolj konkreten za prvo leto v primerjavi z naslednjimi leti. Delovni načrt bo po potrebi ažuriran, še posebej glede na zaključke letnih sestankov.

3.1.3. Sistem izvajanja

Sistem izvajanja sklada naj temelji na načelih transparentnosti, odgovornosti in dobrega finančnega upravljanja, hkrati pa naj bo dovolj preprost in fleksibilen, da ne bi odvrčal od koriščenja sredstev sklada. Velja tudi načelo sorazmernosti, kar pomeni, da mora biti osnova za odobritev aktivnosti in proračunov ter izvrševanje plačil, pogodbenih obveznosti in upravičenost izdatkov v skladu z obsegom donacij. V opisu sistema izvajanja naj bo navedeno, kdo je upravičen do financiranja, kakšni so postopki plačila (predplačila ali povračilo stroškov), kakšen je format za zahtevek in poročanje/utemeljitev stroškov.

NKT bo odločila, katere aktivnosti bodo financirane, in sicer v skladu z delovnim načrtom, ki ga potrdijo države donatorice, in katerikoli drugim dogovorom, sprejetim v okviru letnih sestankov. Informacije o obstoju in postopkih sklada bodo na voljo vsem zainteresiranim stranem, vključno s subjekti držav donatoric.

Stroški, ki se financirajo iz sklada na nacionalni ravni, so upravičeni od dne zadnjega podpisa kateregakoli MoS, ki je podpisan prvi, ko država upravičenka prejme donacije iz obeh mehanizmov. To državam upravičenkam omogoča dostop do financiranja v katerikoli začetni fazi še pred potrditvijo programov, z namenom vzpostaviti izhodišče za bodoče bilateralno sodelovanje v okviru programov. Države donatorice pa bodo plačilo izvedle šele, ko bo delovni načrt potrjen, razen če bo v posameznih primerih dogovorjeno drugače.

Iz sklada je možno financirati aktivnosti do datuma zadnjega strateškega poročila, npr. najkasneje do 31. oktobra 2017. Kategorije upravičenih stroškov so opredeljene v 7. členu 7. poglavja *Uredbe*.

3.1.4. Posvetovanje in potrditev delovnega načrta

V interesu tako držav donatoric kot držav upravičenk je, da se zagotovi strateška raba teh sredstev. Vsaka pobuda za krepitev bilateralnih odnosov zahteva angažiranje obeh strani, če želimo, da bo le-to privedlo do konkretnih rezultatov. Zato je priporočljivo, da se pred oblikovanje delovnega načrta izpelje neformalni krog posvetovanj med državami donatoricami in njihovimi veleposlaništvami ter državami upravičenkami. Vključenost relevantnih akterjev v oblikovanje delovnega načrta bo prav tako pripomoglo k njegovi hitrejši potrditvi.

Urad za finančni mehanizem bo pomagal pri izvedbi teh posvetovanj, in sicer v tesnem sodelovanju z veleposlaništvami držav donatoric. Pri orisu različnih interesov, ki bodo kasneje predmet razprave pri posvetovanjih, naj se NKT prav tako posvetujejo z zainteresiranimi stranmi v svojih državah, na primer z Ministrstvom za zunanje zadeve in relevantnimi resornimi ministrstvi. Urad za finančni mehanizem bo skupaj z veleposlaništvami držav donatoric koordiniral prispevke s strani zainteresiranih strani v državah donatoricah. Ko je delovni načrt dokončno pripravljen, se ga predloži državam donatoricah v končno potrditev.

NKT poroča o koriščenju sredstev bilateralnega sklada in o doseženih rezultatih v letnem strateškem poročilu. Izvajanje delovnega načrta bo predmet razprave na letnih sestankih, kjer bo možno doseči tudi dogovor o novih pobudah za prihajajoče leto. Delovni načrt bo mogoče spremeniti in ažurirati, in sicer ob potrditvi s strani držav donatoric. NKT naj v strateškem poročilu skuša opisati, kaj je bilo doseženo s pomočjo sredstev sklada in do katere mere so aktivnosti prispevale k okrepljenim bilateralnim odnosom.

3.2. Bilateralni sklad na ravni programa

V skladu s 6. členom 3. poglavja *Uredbe* bodo vsi programi za sklad namenili minimalno 1,5 odstotka vseh upravičenih izdatkov programa (vključno s sofinanciranjem na nacionalni ravni), in sicer za:

(a) iskanje partnerjev za projekte v partnerstvu z državo donatorico pred ali med pripravo prijave za projekt, oblikovanje tovrstnih partnerstev in pripravo prijave za projekt v partnerstvu z državo donatorico in/ali

(b) mreženje, izmenjavo in prenos znanja, tehnologij, izkušenj in dobrih praks med nosilci projektov in subjekti v državah donatoricah.

Ta zahteva velja za vse programe ne glede na to, ali program ima programskega partnerja v državi donatorici ali ne.

V predlogu programa mora nosilec programa opisati, kako namerava porabiti sredstva sklada, kakšen je razrez sredstev med ukrepoma (a) in (b) in kakšni so vzpostavljeni mehanizmi za upravljanje sklada, tj. izbirni postopki, maksimalen znesek donacij in stopnja donacije, merila za dodelitev sredstev in zahteve glede plačil in poročanja. Mehanizmi morajo biti transparentni in uporabniku prijazni.

V programih v partnerstvu z državo donatorico naj nosilec programa v polni meri izkoristi prisotnost programskih partnerjev v državi donatorici in jih vključi v oblikovanje bilateralnega sklada. Smotno bi bilo, da se o rabi sredstev sklada razpravlja tudi v okviru Odbora za sodelovanje.

Po posvetovanju s programskimi partnerji v državi donatorici lahko nosilec programa, če je to potrebno, v predlogu programa predlaga širši obseg bilateralnega sklada na ravni programa, ki vključuje dodatne upravičence izven okvira potencialnih in dejanskih nosilcev projekta in sodelujočih v državah donatoricah. To se nanaša na primere, ko ni primerno porabiti vsa sredstva sklada za ukrep (a) in (b) in bodo predmet ocene od primera do primera.

3.2.1. Začetni kapital – ukrep »a«

Za pridobitev dela sredstev, opisanih v okviru ukrepa (a), lahko kandidirajo tako prijavitelji projektov kot potencialni projektni partner v državi donatorici.

Nosilec programa se tako lahko odloči za vzpostavitev t. i. »sklada začetnega kapitala« (a), sredstva katerega se lahko v določenem trenutku razpišejo ali z razpisom za zbiranje predlogov, npr. nekaj mesecev pred glavnimi razpisi za zbiranje predlogov, ali pa prijave sprejema sproti, odvisno od lastnosti vsakega programa. Začetni kapital se lahko na primer porabi za potne stroške in stroške sestankov potencialnih partnerjev ali katerekoli druge stroške, ki nastanejo zaradi priprave prijave projekta ali partnerstva, v skladu s kategorijami upravičenih stroškov, ki so opredeljene v 7. členu 7. poglavja *Uredbe*.

Alternativno lahko nosilec programa da pobudo za in organizira dogodke in sestanke, ki se financirajo iz sredstev bilateralnega sklada z namenom promocije projektov v partnerstvu z državo donatorico, na primer prek seminarjev za potencialne prijavitelje projektov in potencialne projektne partnerje v državi donatorici, na katerih iščejo možnosti sodelovanja.

Spodaj podajamo primer koriščenja sredstev začetnega kapitala. To je samo primer. Predlog delovanja sklada naj bo opisan v predlogu programa.

Primer: Program kulturne izmenjave s programskim partnerjem v državi donatorici

- z bilateralnim skladom upravlja nosilec programa
- postopki za sklad bodo objavljeni na spletni strani nosilca programa
- Odbor za sodelovanje bo ocenil prijave za pridobitev sredstev tega sklada
- prijave se lahko oddajajo neprekinjeno, brez določenega roka, in sicer najkasneje do konec leta 2015
- sklad bo podprl projekte sodelovanja med institucijami države donatorice in države upravičenke v okviru programa
- upravičeni prijavitelji: pravne osebe v državah donatoricah in državah upravičenkah
- upravičene aktivnosti:
 - udeležba na seminarjih partnerjev – na podlagi opisov projektnih idej
 - potni stroški in stroški sestankov za sodelujoče partnerje
 - sodelovanje v promocijskih aktivnosti, ki jih organizira programski partner v državi donatorici pred oddajo prijav projektov
 - druge relevantne bilateralne aktivnosti v skladu s 6. členom 3. poglavja Uredbe
- prijavitelji bodo morali predložiti:
 - zapis o konceptu projekta
 - opis, zakaj so zainteresirani za aktivnost, za katero se prijavljajo
 - veljavni proračun za predlagano aktivnost
- stopnja donacije – do 100%
- obseg donacije – do 2000 evrov na osebo na potovanje

3.2.2. Mreženje in izmenjava izkušenj – ukrep »b«

Drugi namen bilateralnega sklada (mreženje, izmenjava in prenos znanja, tehnologij, izkušenj in dobrih praks med nosilci projektov in subjekti v državah donatoricah) je prav tako mogoče uresničiti na različne načine.

S skladom lahko upravlja nosilec programa, pri čemer lahko nosilci projektov kandidirajo za dodatno financiranje, ki je višje od proračuna projekta, da se povežejo s subjekti države donatorice na seminarjih in konferencah v državah donatoricah oziroma seminarjih in konferencah, ki jih organizirajo skupaj s subjekti držav donatoric.

Alternativno lahko nosilec programa ali drug subjekt organizira dogodke z istim učinkom, in sicer skupaj z nosilci projektov in ostalimi relevantnimi zainteresiranimi stranmi.

V primeru programov v partnerstvu z državo donatorico se morata nosilec programa in programski partner v državi donatorici dogovoriti in v predlogu programa tudi opredeliti, kako se bo upravljalo z bilateralnim skladom na ravni programa ter kako se bo koristilo sredstva tega bilateralnega sklada, oziroma bolj podrobno razpravljati o koriščenju sredstev sklada, in sicer na letni ravni v okviru Odbora za sodelovanje. Če program nima programskega partnerja v državi donatorici, se nosilec programa lahko posvetuje z in prosi za nasvet Urad

za finančni mehanizem in veleposlaništva držav donatoric, in sicer glede relevantnih subjektov v državah donatoricah in pobud, ki naj se financirajo iz sredstev bilateralnega sklada. Kako najbolj optimalno koristiti sredstva bilateralnih skladov, bo odvisno od programa do programa. Zato mora predlog programa vključevati utemeljen opis predvidene porabe celotnih sredstev z osredotočanjem na osrednja vprašanja in želenim namenom brez podrobne opredelitve aktivnosti, kar bodo države donatorice obravnavale pri potrjevanju programa.

3.3. Drugi viri financiranja – kako se izogniti dvojnemu financiranju?

Poleg bilateralnih skladov na nacionalni ravni in na ravni programa lahko nosilci programa vzpostavijo tudi **sklad za dopolnilne ukrepe** (3. točka 11. člena 7. poglavja *Uredbe*) za izmenjavo izkušenj glede izvajanja programa v državah, ki so upravičene do sredstev Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP in/ali njihovimi programskimi partnerji v državi donatorici ali ostalimi relevantnimi subjekti v državah donatoricah.

Namen dodatnih ukrepov je dvojen:

- okrepiti sodelovanje s podobnimi subjekti v državah upravičenkah, v drugih državah upravičenkah ali v državah donatoricah
- izmenjati izkušnje glede izvajanja programa.

Namen sklada za dopolnilne ukrepe je tako širši od krepitve bilateralnih odnosov, čeprav se lahko prav tako uporabi za ta namen. Relevantna aktivnost, ki se financira v okviru dopolnilnih ukrepov, je profesionalno mreženje med nosilci podobnih programov v drugih državah upravičenkah in relevantnimi institucijami v državah donatoricah, vključno s programskimi partnerji v državi donatorici, z namenom izmenjave izkušenj, dobrih praks in spoznanj. Dopolnilni ukrepi morajo biti predvideni v predlogu programa. Celoten obseg sredstev za dopolnilne ukrepe ne sme presegati zneska, ki je enak 20% stroškov upravljanja programa z izjemo skladov za nevladne organizacije; v primeru slednjih je zgornja meja, z določenimi omejitvami, lahko 30% stroškov upravljanja programa. Obseg sredstev za dopolnilne ukrepe mora biti podrobno opredeljen v proračunu programa, ki je priloga sporazuma o programu.

V fazi **priprave programa** lahko nosilec programa prevzame tudi stroške do 0,5% vseh upravičenih stroškov programa ali 100.000 evrov, odvisno, kateri izmed teh zneskov je nižji (9. člen 7. poglavja *Uredbe*). Upravičeni stroški vključujejo potne stroške za poti v državo donatorico z namenom sestati se s programskim partnerjem v državi donatorici; to je aktivnost, ki je lahko upravičena tudi v okviru bilateralnega sklada na nacionalni ravni. To ponazarja, da se teoretično lahko določena aktivnost financira iz različnih virov.

Najbolj primeren vir financiranja se določi od primera do primera, odvisno od nacionalnega konteksta in obsega donacij iz različnih skladov. Ta fleksibilnost je v *Uredbi* uvedena z namenom, da se zagotovi, da dobre aktivnosti za okrepljene bilateralne odnose niso omejene zaradi morebitnega pomanjkanja možnosti financiranja.

4. Programsko partnerstvo z državo donatorico

4.1. Programski partnerji v državi donatorici (DPP)

Programi v partnerstvu z državo donatorico so eden izmed osrednjih ukrepov za krepitev bilateralnih odnosov, hkrati pa prispevajo tudi k uresničevanju splošnega cilja zmanjševanja ekonomskih in socialnih razlik. Programi, ki se bodo izvajali kot programi v partnerstvu z državo donatorico, so kot taki opredeljeni v MoS oziroma kasneje z izmenjavo pisem med državo donatorico in NKT.

Programi v partnerstvu z državo donatorico pospešujejo strokovno sodelovanje med organi javne uprave. Ti programi prinašajo koristi za sodelujoče partnerje in imajo pozitiven učinek na program, saj bodo nosilci programa imeli partnerja, s katerim bodo lahko izmenjali izkušnje in oblikovali ter izvajali program.

Programski partnerji v državi donatorici so po večini javni subjekti, ki imajo na njihovem področju nacionalna pooblastila kot tudi veliko mednarodnih izkušenj. Programske partnerje v državi donatorici imenujejo države donatorice, in sicer na njihovo pobudo. Kot programske partnerje v državi donatorici lahko države donatorice imenujejo tudi mednarodne vladne organizacije, ki so pomembne za izvajanje Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP. Takšen primer je Svet Evrope.

4.1.1. Vloga in splošne naloge programskih partnerjev v državi donatorici

Splošna vloga programskih partnerjev v državi donatorici izhaja iz nalog, ki so poverjene Odboru za sodelovanje (3. člen 3. poglavja *Uredbe*). Odbora za sodelovanje je osrednji nosilec sodelovanja med nosilcem programa in programskimi partnerji v državi donatorici. Naloga programskih partnerjev v državi donatorici je svetovati in nuditi pomoč nosilcu programa pri oblikovanju programa in pri njegovem izvajanju. Pri tem pa je nosilec programa odgovoren za doseganje rezultatov, ki so opredeljeni v programu.

Pričakuje se, da bo programski partner v državi donatorici vključen v oblikovanje strategije in programa. To je eden izmed vidikov, ki ga bodo države donatorice upoštevale pri ocenjevanju in potrjevanju programov. Če so države donatorice mnenja, da posvetovanje s programskimi partnerji v državi donatorici ni bilo ustrezno, lahko vrnejo predlog programa nosilcu programa v dopolnitev.

Programski partner v državi donatorici lahko nosilcu programa svetuje pri vseh vidikih predloga programa, vključno z definicijo problema, cilji, strategijo, izbiro pričakovanih učinkov in ciljnih skupin, kazalniki in izhodišči, možnostmi za projekte v partnerstvu z državo donatorico, postopki za razpise za zbiranje predlogov in merili za izbor projektov, vnaprej opredeljenimi projekti, obvladovanjem tveganja in komunikacijskim načrtom. Nosilec programa se mora v največji možni meri posvetovati s programskimi partnerji v državi donatorici glede koriščenja sredstev in upravljanja z bilateralnim skladom. Programski partnerji v državi donatorici pospešujejo mreženje med nosilcem programa in potencialnimi nosilci projektov in/ali projektnimi partnerji iz držav donatoric, in sicer s svetovanjem o potencialnih projektnih partnerjih iz države donatorice in kako stopiti v stik z njimi ter

svetovanjem o možnih aktivnostih v okviru programa z namenom okrepiti bilateralne vidike programa. O teh zadevah se je treba posvetovati v okviru Odbora za sodelovanje.

Po drugi strani pa programski partner v državi donatorici ne predstavlja držav donatoric ali Urada za finančni mehanizem pri tolmačenju *Uredbe* in drugih sestavnih delov pravnega okvira Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP.

4.1.2. Vloga programskih partnerjev v državi donatorici v fazi izvajanja

V fazi izvajanja bo programski partner v državi donatorici prek Odbora za sodelovanje med drugim pomagal pri ocenjevanju napredka pri izvajanju programa, razpravljal o potrebah po spremembah in svetoval pri besedilih razpisov za zbiranje predlogov. Nosilec programa lahko povabi programskega partnerja v državi donatorici, da le-ta sodeluje pri spremljanju in izvajanju aktivnosti ter igra pomembno vlogo pri vzpostavljanju stika s potencialnimi projektnimi partnerji v državi donatorici.

Programski partner v državi donatorici bo kot svetovalec vabljen k sodelovanju na sestankih Izbirne komisije. Če bosta tako želeli obe strani, se v predlogu programa lahko predlaga članstvo programskih partnerjev v državi donatorici v Izbirni komisiji. Poleg svetovanja programski partner v državi donatorici predstavlja dodano vrednost pri ocenjevanju potencialnih projektnih partnerjev v državi donatorici v partnerskih projektih, ki jih nosilec programa morda ne pozna.

Programski partner v državi donatorici lahko pomaga tudi pri ekskurzijah nosilca programa ali drugih relevantnih subjektov v državi donatorice, organizira lahko seminarje ali pomaga pri doseganju in komuniciranju rezultatov, če je tako dogovorjeno z nosilcem programa.

Poleg konkretnih nalog, ki jih opredelita Odbora za sodelovanje in Izbirna komisija, bo programsko partnerstvo z državo donatorico prispevalo k izmenjavi izkušenj in krepitvi zmogljivosti. V končni fazi bo sodelovanje lahko privedlo tudi do oblikovanja izhodišča za večje politično in tehnično sodelovanje med državami donatoricami in državami upravičenkami v okviru relevantnih področij, ki presega okvir programskega sodelovanja. To so vprašanja, ki se jih lahko uvrsti na dnevni red sestankov Odbora za sodelovanje oziroma se o njih razpravlja v okviru ekskurzij ali seminarjev, ki se financirajo iz bilateralnih skladov. Sodelovanje lahko prinese koristi, kot so večja ozaveščenost in poznavanje relevantnih oblikovalcev politik na zadevnih področjih sektorskih politik in političnih pobud druge države, kar bi pospešilo nadaljnje sodelovanje in medsebojno podporo na mednarodni ravni.

Za raziskovalne programe, ki se izvajajo kot programi v partnerstvu z državo partnerico, velja posebna ureditev – glej Prilogo 12 k *Uredbi*.

4.2. Okvirni sporazumi programskih partnerjev v državi donatorici

4.2.1. Delovni načrti programskih partnerjev v državi donatorici

Stroške, ki nastanejo zaradi programskega sodelovanja, se programskemu partnerju v državi donatorici povrnejo iz sredstev, ki so namenjena za stroške upravljanja držav donatoric (8. člen 1. poglavja *Uredbe*) in ne smejo predstavljati stroškov proračuna programa. Urad za finančni mehanizem je s programskimi partnerji v državi donatorici sklenil okvirne sporazume glede povračila njihovih stroškov. Okvirni sporazum določa zgolj splošne pogoje za povračilo

stroškov, medtem ko morajo programski partnerji v državi donatorici vsako leto predložiti delovni načrt in proračun za naslednje koledarsko leto, in sicer do konca oktobra. O delovnih načrtih se je treba posvetovati z relevantnimi nosilci programa. Delovni načrt temelji na aktivnostih in pričakovanih rezultatih sodelovanja, ki so bili dogovorjeni z nosilcem programa za naslednje leto.

Upravičeni stroški so opredeljeni v okvirnih sporazumih. Upravičeni stroški so stroški osebja, potni stroški, stroški svetovanja in drugi stroški. Urad za finančni mehanizem bo ocenil in potrdil letne delovne načrte in proračune v okviru proračuna, ki ga sprejmejo države donatorice. Vsako leto bodo programski partnerji v državi donatorici predložili kratko poročilo o napredku, kjer bodo opisane izvedene aktivnosti in opredeljena kratka ocena o učinku sodelovanja, vključno s finančnim poročanjem.

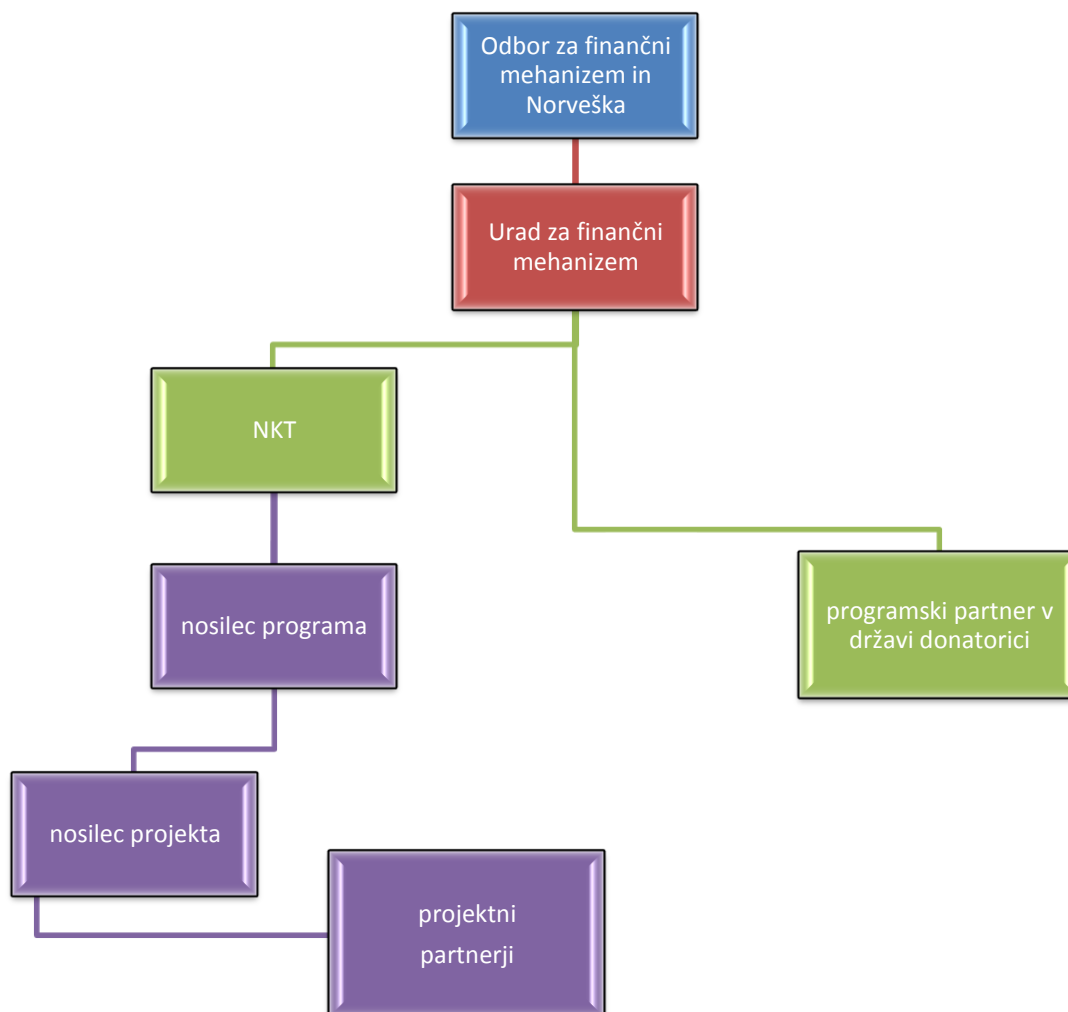
4.2.2. Opis vloge programskega partnerja v državi donatorici v predlogu programa

Nosilcu programa ni treba sklepati nobenih dogovorov s programskim partnerjem v državi donatorici, saj je osnova za sodelovanje opredeljena v MoS in v *Uredbi*. Kljub temu pa se je treba dogovoriti o željah, vlogah in načinu njegovega delovanja.

Vključenost programskega partnerja v državi donatorici v pripravo programa, kot tudi vloga in obseg sodelovanja, bodo opredeljeni v predlogu programa (glej 1. točko 8. člena 3. poglavja Priročnika za nosilce programov). Točna vloga programskega partnerja v državi donatorici je lahko različna v različnih programih. Zato morata programski partner v državi donatorici in nosilec programa razjasniti in opredeliti, kakšna je želja po določenem partnerstvu, kakšna so pričakovanja glede vlog in odgovornosti vsakega partnerja kot tudi načine delovanja, pri čemer naj se upoštevajo določila, opredeljena v *Uredbi*.

Predlog programa naj prav tako vključuje nekaj ključnih informacij o programskem partnerju v državi donatorici in njegovi relevantnosti za program, navedeno pa naj bo tudi preteklo sodelovanje med nosilcem programa in programskim partnerjem v državi donatorici. Če ima program več kot enega programskega partnerja v državi donatorici, je v programu treba opredeliti tudi delitev nalog med programskimi partnerji v državi donatorici in opredeliti, kateri programski partner v državi donatorici bo imel vodilno vlogo, s čimer se olajša komuniciranje z nosilcem programa. Če bo v okviru programa programski partner v državi donatorici nastopal tudi kot projektni partner, je to treba jasno navesti v predlogu programa, vključno z morebitnimi predlogi omilitvenih ukrepov v primeru potencialnih navzkrižij interesov. V proračunu za vnaprej predeljene projekte naj bo določen tudi delež sredstev, ki je namenjen za partnerja.

Ponazoritev: Pogodbena razmerja med akterji v okviru Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP

4.3. Odbor za sodelovanje

Odbor za sodelovanje svetuje pri oblikovanju in izvajanju programa. Odbor za sodelovanje je tudi osrednji nosilec za krepitev bilateralnih odnosov. Poleg nalog, ki so navedene v *Uredbi*, se stranke lahko dogovorijo, da razširijo dnevni red s kakršnimkoli vprašanjem, ki je v skupnem interesu vseh strani, z namenom izmenjati izkušnje in pospeševati dialog in sodelovanje z namenom oblikovati podlago za dolgoročne strokovno sodelovanje in politični dialog.

4.3.1. Vzpostavitev Odbora za sodelovanje

Po tem ko se imenuje nosilec programa in programski partner v državi donatorici, je treba odbor formalno vzpostaviti čim prej, in sicer zaradi njegove pomembne vloge svetovanja pri pripravi programa. Odbor za sodelovanje se vzpostavi pred predložitvijo kateregakoli predloga programa državam donatoricam, saj mora odbor pregledati končni predlog programa. Nosilec programa in programski partner v državi donatorici pa se lahko odločita za sestanke še pred formalno vzpostavitvijo odbora.

Uredba nikjer posebej ne določa, kako se odbor vzpostavi, razen tega, da je nosilec programa tisti, ki je odgovoren za njegovo vzpostavitve ob upoštevanju načel dobrega upravljanja, ki so opredeljena v 6. členu 1. poglavja *Uredbe*. O vzpostavitvi Odbora za sodelovanje se je treba posvetovati s programskim partnerjem v državi donatorici z namenom doseči medsebojno razumevanje o sestavi odbora in načinu njegovega delovanja, npr. kako pogosto, kdaj in kje se odbor sestaja, kako se določa dnevni red sestankov odbora, itd.

Okvirne naloge, poverjene Odboru za sodelovanje, so opredeljene v *Uredbi*, od udeleženih strani pa je odvisno, do kakšne mere bo način delovanja Odbora za sodelovanje predpisan v formalnih poslovnih/odlokih. Ne glede na to, koliko je formalno opredeljeno, naj udeležene strani razpravljajo in dosežejo dogovor o spodnjih vprašanjih:

- Članstvo: ali naj bo članstvo stalno in nadomestno, ali pa naj bo članstvo fleksibilno, tj. da se člani določijo *ad hoc*?
- Kako pogosto naj se odbor sestane?
- Ali naj sestanki potekajo izmenično v državi donatorici in državi upravičenki?
- Kako doseči dogovor o dnevnem redu?
- Kakšni so roki za pošiljanje dokumentov?
- Ali naj se sprejme zapisnik sestanka odbora?

Stranke se dogovorijo, kako velik naj bo odbor, kar je odvisno od posameznih potreb vsakega programa. V članstvo v odboru naj bodo povabljeni relevantni programski partnerji. Tako nosilec programa kot programski partner v državi donatorici lahko predlagata, da se povabi strokovnjake in druge relevantne stranke, če program presega kompetence programskega partnerja v državi donatorici. Te lahko vključujejo javne organe, ki so odgovorni za zadevno področje politike ali podobne relevantne zainteresirane strani kot tudi zunanje strokovnjake iz držav donatoric in držav upravičenk. Nosilec programa in programski partner v državi donatorici se dogovoriti, kdo so udeleženci. V primerih ko NKT nastopa v vlogi nosilca programa, je treba v odbor vključiti tudi subjekt, ki je odgovoren za relevantno področje politike. V primerih ko sta isti nosilec programa in isti programski partner v državi donatorici vključena v različna programska področja, je priporočljivo, da se vseeno vzpostavi dva ločena Odbora za sodelovanje. Sestanki se lahko organizirajo izmenično z namenom prihraniti na stroških.

NKT in države donatorice so na sestanke vabljene kot opazovalke, pri čemer pa se lahko odločijo, da se sestanka ne bodo udeležile. Države donatorice lahko zaprosijo veleposlaništva ali Urad za finančni mehanizem, da jih predstavlja na teh sestankih.

Stroški, ki so vezani na vodenje Odbora za sodelovanje, se primarno krijejo iz stroškov za pripravo programa (9. člen 7. poglavja *Uredbe*) pred potrditvijo programa in kasneje iz stroškov za upravljanje programa (glej 10. člen 7. poglavja). Stroški, ki nastanejo pri programskem partnerju v državi donatorici, se v tej luči krijejo iz proračuna programskega partnerja v državi donatorici in se povrnejo programskemu partnerju v državi donatorici neposredno s strani Urada za finančni mehanizem. Stroški aktivnosti, ki spodbujajo bilateralne odnose izven običajnega okvira odbora, se lahko krijejo iz skladov za bilateralne odnose na nacionalni ravni (5. člen 3. poglavja), če je to skladno z delovnim načrtom tega sklada.

4.3.2. Programski partnerji v državi donatorici, ki nastopajo tudi v vlogi projektnih partnerjev – konflikt interesov?

K uresničevanju ciljev in učinkov programa bodo imeli osrednji prispevek projekti, ki bodo izbrani v okviru razpisov za zbiranje predlogov ali ki so v izjemnih primerih vnaprej opredeljeni v MoS ali v sporazumu o programu.

V nekaterih primerih bo programski partner v državi donatorici, poleg vloge kot programski partner v državi donatorici, opredeljen tudi kot projektni partner v vnaprej opredeljenih projektih v okviru programa. V teh primerih mora institucija jasno ločiti med vlogo programskega partnerja v državi donatorici in svetovalca nosilcu projekta in vlogo projektne partnerja v državi donatorici enemu izmed nosilcev projekta. V vlogi projektne partnerja v državi donatorici mora skleniti partnerski sporazum v skladu z 8. členom 6. poglavja *Uredbe*. Stroški, ki nastanejo v vlogi projektne partnerja, se krijejo iz proračuna projekta. Stroški so dogovorjeni v partnerskem sporazumu.

V fazi priprave programa se stroški sodelovanja programskega partnerja v državi donatorici pri oblikovanju vnaprej opredeljenih projektov kot sestavnega dela predloga programa krijejo iz okvirnih dogovorov programskega partnerja v državi donatorici. Programski partner v državi donatorici bo nastopil v vlogi projektne partnerja v državi donatorici, ko bo program potrjen s strani držav donatoric in ko je pripravljen za izvajanje.

Ker je ena izmed nalog programskega partnerja v državi donatorici svetovanje o potencialnih projektih partnerjih v državi donatorici, v luči dobrega upravljanja ni zaželeno, da programski partner v državi donatorici nastopa kot projektni partner pri razpisih za zbiranje predlogov v okviru programa, kjer nastopa kot programski partner v državi donatorici. Vnaprej opredeljeni projekti niso podvrženi izbirnemu postopku, saj se o njih dogovorijo država donatorica in država upravičenka bodisi v MoS ali v sporazumu o programu.

V primeru ko je programski partner v državi donatorici predlagan kot projektni partner v predlogu programa in ne v MoS, mora predlog programa jasno opisati vlogo programskega partnerja v državi donatorici v programu kot tudi njegovo vlogo kot projektni partner. Katerikoli dejanski ali zaznani konflikt interesov, ki nastane kot posledica sodelovanja projektne partnerja v Odboru za sodelovanje, bo treba oceniti in odpraviti od primera do primera. Ves čas pa je treba upoštevati, da je Odbor za sodelovanje svetovalno telo, medtem ko ima nosilec programa moč odločanja. Kljub temu bo Odbor za sodelovanje ocenil napredek pri izvajanju programa in dosežene rezultate. Preučiti je treba ustrezne omilitvene ukrepe (npr. funkcionalna razmejitev subjektov, ki so vključeni kot programski partner v državi donatorici in kot projektni partnerji, dogovor, da se o določenem projektu v okviru Odbora za sodelovanje ne razpravlja, itd.). 6. člen 6. poglavja *Uredbe* podaja dodatna navodila glede konflikta interesov.

5. Projektno partnerstvo z državo donatorico

5.1. Definicija projektne partnerja v državi donatorici

Vsi nosilci projektov¹ morajo biti vzpostavljeni kot pravni subjekti v zadevni državi upravičenki oziroma morajo biti medvladna organizacija, ki deluje v državi upravičenki (1. in 2. točka 2. člena 6. poglavja *Uredbe*). Projekti se lahko izvajajo v sodelovanju s projektnimi partnerji iz držav donatoric – projektni partner v državi donatorici. »Projektni partner« je definiran v 1. (w) točki 5. člena 1. poglavja *Uredbe* kot poslovni ali neposlovni javni ali zasebni subjekt in nevladne organizacije, ki imajo sedež v državah donatoricah, državah upravičenkah ali v državah zunaj Evropskega gospodarskega prostora, ki meji na državo upravičenko, ali vsaka medvladna organizacija, ki dejavno sodeluje pri izvajanju projekta in učinkovito prispeva k njegovemu izvajanju. Projektni partner in nosilec projekta imata skupen ekonomski ali socialni cilj, ki se uresničuje z izvajanjem projekta.

»Projektni partner v državi donatorici« je, v skladu z isto definicijo, »projektni partner«, ki ima sedež v eni izmed držav donatoric. Sedež subjektov se nanaša na lokacijo, kjer se nahaja upravni in administrativni center subjekta (npr. sedež, glavna pisarna, uprava, itd.). Glede na raznolikost potencialnih subjektov in kompleksnost različnih mednarodnih struktur, se odločitve o sedežu sprejme od primera do primera. V večini primerov se upošteva nacionalni oddelek mednarodne nevladne organizacije. Poleg tega morata v sklad z definicijo projektne partnerja, ki je podana v *Uredbi*, projektni partner in nosilec projekta imeti skupen ekonomski ali socialni cilj, ki se uresničuje z izvajanjem projekta.

Da lahko nek projekt opredelimo kot »partnerski projekt«, se mora projekt izvajati v tesnem sodelovanju s projektnim partnerjem. Koriščenje sredstev bilateralnega sklada za pospeševanje *ad hoc* izmenjave in strokovne prispevke v korist nosilca projekta ni dovolj, da bi na podlagi tega projekt opredelili kot partnerski projekt. Partnerski projekti so skupni projekti, kjer oba partnerja prispevata k uresničevanju ciljev projekta. Pri tem pa sta stopnja vključenosti in obseg prispevka partnerja različna od projekta do projekta.

Na strani projektne partnerja lahko nastanejo stroški, ki se financirajo iz projekta, na isti način kot pri nosilcu projekta. Pri tem obstaja zahteva za sklenitev partnerskega sporazuma.

5.2. Omogočanje projektne partnerstva z državo donatorico

Z namenom uresničevati splošni cilj okrepljenih bilateralnih odnosov naj vsi programi v največji možni meri spodbujajo in omogočajo vzpostavitev projektne partnerstva z državo donatorico. V tem smislu med partnerskimi programi z državo donatorico in drugimi programi ni nobene razlike.

Nekateri programi bodo vključevali samo projekte v partnerstvu z državo donatorico, kot so programi v okviru programskega področja 23 Bilateralno sodelovanje na področju raziskav in programskega področja 25 Krepitev sposobnosti in institucionalno sodelovanje med državo upravičenko in norveškimi javnimi institucijami, lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Partnerski projekti so pomembni tudi za področje štipendijskih programov (programsko področje 19 in

¹ Razen za Globalni sklad za dostojno delo in tristranski dialog v okviru Norveškega finančnega mehanizma, s katerim upravlja *Innovation Norway*, kot tudi za štipendijske programe in programe kulturne izmenjave.

24) in programov kulturne izmenjave (programsko področje 17), za druge programe partnerstvo ni potrebno, je pa zaželeno.

V predlogu programa naj bo navedeno, kako je predvidena identifikacija potencialnih projektnih partnerjev v državi donatorici, kot tudi kakšna je njihova potencialna vloga in relevantnost za program. Predlagatelj projekta mora oceniti, ali se bodo pri tem pojavila kakšna vprašanja, ki so vezana na pravila javnega naročanja ali vprašanja državnih pomoči.

Nosilec programa lahko zaprosi NKT za sredstva bilateralnih skladov na nacionalni ravni za organizacijo sestankov v državi donatorici z namenom identificirati in sestati se s potencialnimi projektnimi partnerji v državi donatorici ali za naročilo študij za identifikacijo relevantnih partnerjev v državi donatorici. Če nosilec programa meni, da partnerski projekti z državo donatorico niso relevantni za določen program, je to treba obrazložiti in utemeljiti v predlogu programa.

V času izvajanja programa bodo nekateri prijavitelji projektov morda potrebovali pomoč pri identifikaciji relevantnih projektnih partnerjev, medtem ko bodo ostali izhajali iz že obstoječih vzpostavljenih vezi iz predhodnih sodelovanj. Tako bodo veleposlaništva držav donatoric in relevantni programski partnerji v državi donatorici lahko nudila nasvete in spodbudila relevantne partnerje. Če je to potrebno, se lahko nosilec programa glede razpoložljivosti relevantnih partnerjev posvetuje z donatorji prek Urada za finančni mehanizem. Bilateralni sklad na ravni programa je najbolj ustrezno orodje za financiranje iskanja partnerjev in oblikovanja partnerskih projektov. Norveški Helsinški odbor je bil imenovan za področje sodelovanje nevladnih organizacij, in sicer kot koordinator za vzpostavitev partnerstev z norveškimi projektnimi partnerji.

5.3. Sporazumi o projektnem partnerstvu

Projektna partnerstva z državo donatorico morajo temeljiti na sporazumu o projektnem partnerstvu, ki je v skladu z zahtevami, opredeljenimi v 8. členu 6. poglavja *Uredbe*. Sporazum v angleškem jeziku se posreduje nosilcu programa preden je pogodba o projektu podpisana z nosilcem projekta.

V primeru vnaprej opredeljenih projektov s projektnim partnerjem v državi donatorici je treba skleniti sporazum šele po potrditvi predloga programa in pred podpisom pogodbe o projektu.

Za sporazum o projektnem partnerstvu ne obstaja nobena predloga, vendar pa lahko nosilci programa oblikujejo predloge v vsakem programu. V sporazumu morajo biti jasno opredeljene vloge in odgovornosti partnerjev, finančni načrt vključno z navedbo izdatkov, ki se udeležnim strankam povrnejo iz proračuna projekta, določila, kako se izračunajo posredni stroški, pravila o menjalnih tečajih, določila o revizijah, določila o razreševanju sporov kot tudi podrobno opredeljen proračun z razčlenitvijo stroškov in cenami na enoto. Za raziskovalne projekte mora sporazum vključevati tudi določila o pravicah intelektualne lastnine v skladu z uredbami EU. To se nanaša tudi na druge projekte, na primer na projekte s področja kulture. Udeležene stranke se same dogovorijo, katera pravila menjalnega tečaja se bodo uporabila ter kako obravnavati nihanja menjalnih tečajev.

5.4. Finančni vidiki

Upravičenost izdatkov, ki nastanejo na strani projektnega partnerja v državi donatorici, je predmet istih zahtev, ki veljajo za nosilce projektov. Upravičeni neposredni izdatki so tisti, ki so tako opredeljeni v skladu z računovodskimi načeli institucije in običajnimi internimi pravili kot specifični izdatki, neposredno povezani s projektom. Stroški zaposlenih naj zajemajo dejansko plačo in druge stroške v skladu običajno politiko institucije glede plačila (tj. bruto plača). Stroški zaposlenih v okviru nacionalnih administracij so upravičeni, če so povezani z aktivnostmi, ki sicer ne bi bile izvedene, če do izvedbe projekta ne bi prišlo. Plačilo potnih stroškov in stroškov nastanitve naj bo v skladu z običajno prakso institucije, pri čemer pa naj ne presega ustreznih nacionalnih stopenj.

Posredni stroški so prav tako upravičeni, če so izračunani v skladu z določili 4. člena 7. poglavja *Uredbe*. Posredni stroški so definirani kot upravičeni stroški, ki jih nosilec projekta in/ali projektni partner ne more neposredno pripisati projektu, lahko pa jih, utemeljene s strani računovodskega sistema, opredeli kot stroške, ki so neposredno povezani z upravičenimi stroški projekta. Posredni stroški projekta predstavljajo pravično porazdelitev vseh skupnih administrativnih stroškov nosilca projekta ali projektnega partnerja. Metoda za izračun posrednih stroškov in njihovega maksimalnega zneska se določi v pogodbi o projektu. Metoda izračuna posrednih stroškov projektnega partnerja je dogovorjena v sporazumu o partnerstvu med projektnimi partnerji.

Dokazilo o izdatkih. Stroški, ki nastanejo na strani projektnih partnerjev v državi donatorici, se dokazujejo s prejetimi računi ali računovodskimi dokumenti enake dokazne vrednosti. Poročilo neodvisnega in pooblaščenega revizorja, ki potrjuje, da so stroški nastali v skladu z *Uredbo*, nacionalno zakonodajo in računovodsko prakso države projektnega partnerja, bo zadostno dokazilo stroškov, ki nastanejo na strani projektnih partnerjev v državi donatorici. Strošek revizorjeve izjave je upravičen strošek projekta.

Če se aktivnosti izvedejo v okviru konkurenčnih razpisnih postopkov, se plačila nosilcev programa, nosilcev projekta in projektnih partnerjev potrjuje s prejetimi računi na podlagi podpisanih pogodb. V vseh drugih primerih se plačila nosilcev programa, nosilcev projekta in projektnih partnerjev dokazuje z izdatki, ki so bili dejansko plačani s strani zadevnih subjektov pri izvajanju projekta.

Pravila javnega naročanja. Ker lahko partnerji izvedejo širok nabor aktivnosti in za to prejmejo različno plačilo, je težko oceniti, na strani katerega partnerstva bodo nastale obveznosti po javnem naročanju. Pri tem veljajo splošna pravila EU o javnem naročanju, in sicer glede javnih naročil za dobavo blaga, storitev ali del v vrednosti nad določeno mejo. Pravila na nacionalni ravni običajno sledijo pravilom EU, pri čemer lahko opredeljujejo različne zgornje meje vrednosti.

Pravila o državnih pomočeh in javnih naročilih je treba vedno upoštevati. Nosilec programa in nosilec projekta sta odgovorna za presojo, ali pri določenem partnerstvu obstaja kakšno vprašanje glede javnega naročanja ali državnih pomoči. To je odvisno od dejanske narave aktivnosti partnerja in vrednosti storitev. Če je to potrebno, lahko nosilec programa poišče zunanje svetovalce, ki pomagajo razjasniti, kako uporabiti nacionalna določila javnega naročanja v okviru programa.

Dejanski ali potencialni projektni partnerji se morajo zavedati, da so v določenih primerih lahko izključeni iz sodelovanja v javnih naročilih, in sicer, če so bili neposredno vključeni v pripravo naročil, na primer s svetovanjem nosilcem projekta o tehničnih specifikacijah.

6. Krepitev sposobnosti in institucionalno sodelovanje (PP 25)

Programsko področje »Krepitev sposobnosti in institucionalno sodelovanje med državo upravičenko in norveškimi javnimi institucijami, lokalnimi in regionalnimi oblastmi« (PP 25) v okviru Norveškega finančnega mehanizma je programsko področje, ki najbolj podpira krepitev bilateralnih odnosov. Ima nekatere specifične značilnosti: pogosto vključuje vnaprej opredeljene projekte, pri čemer je partnerstvo na ravni projekta z norveškimi subjekti obvezno. Norveška in država upravičenka se lahko kljub temu dogovorita, da lahko mednarodna organizacija, kot je Svet Evrope, nadomesti ali dopolni norveško institucijo kot partnerja v okviru PP 25.

Institucionalno sodelovanje med Norveško in državami upravičenkami naj stremi k podpori pri razvoju moderne in učinkovite uprave s strukturami, človeškimi viri in veščinami upravljanja, potrebnimi za uresničevanje njihovih nalog, na višji ravni. Sodelovanje med Norveško in državami upravičenkami bi pripomoglo k razvoju mrež in izmenjave znanja in dobrih praks z ozirom na učinke programa.

Ker je institucionalno sodelovanje osrednji del programa, obstaja velika potreba po aktivnem sodelovanju norveških in/ali mednarodnih projektnih partnerjev v fazi oblikovanja projekta. Programsko področje je zato zelo primerno za vnaprej opredeljene projekte, saj obstaja potreba po identifikaciji ustreznih institucij, ki so se pripravljene vključiti v institucionalno sodelovanje. Kljub temu so projekti sodelovanja občin lahko primerni za izbor na razpisih za zbiranje predlogov. Koriščenje sredstev bilateralnega sklada bi bilo ustrezno tudi za srečanja udeleženih strank in oblikovanje skupnih projektov še pred predložitvijo prijav. Ker je institucionalno sodelovanje eden izmed osrednjih vložkov projektov, je utemeljeno, da je znaten del proračuna projekta namenjen vložkom s strani norveškega partnerja.

6.1. Predlagane aktivnosti za PP 25

V okviru programskega področja se predlagajo naslednje aktivnosti:

- Ukrepi za krepitev institucionalne sposobnosti
- Ukrepi za krepitev razvoja človeških virov
- Ukrepi za izboljšanje kvalitete in dostopnosti do storitev javnih institucij in lokalnih in regionalnih oblasti
- Aktivnosti usposabljanja
- Ukrepi za krepitev sistemov kot so sistemi za zagotavljanje kvalitete, IT sistemi, itd.
- Izmenjava osebja na dolgi, srednji in kratki rok.

Vse relevantne, sposobne in zainteresirane javne institucije, ki delujejo v okviru dogovorjenih prioritarnih področij, so lahko upravičene do tega programskega področja.

6.2. Status partnerja: programski partner v državi donatorici in projektni partner

Glede na to, da lahko program v okviru programskega področja 25 vključuje enega ali več vnaprej opredeljenih projektov v okviru različnih tematskih področij, se lahko zdi, da je celotna strategija programa manj koherentna v primerjavi z ostalimi programskimi področji, pri čemer je skupni imenovalec krepitev sposobnosti in institucionalno sodelovanje. Pri tem programu bo projektni pristop bolj izrazit, pri čemer pa je, kjer je to mogoče, treba težiti k sinergijam med projekti in programski koherenci.

V primeru, da program po večini vključuje vnaprej opredeljene projekte, je Norveška v večini primerov določila, da norveški projektni partnerji delujejo tudi kot programski partnerji v državi donatorici. Na ta način so vključeni v oblikovanje programa, kar pomeni, da lahko sodelujejo pri oblikovanju vnaprej opredeljenih projektov in celovite strategije programa. Stroške, ki so povezani z njihovim sodelovanjem v fazi programiranja, se krijejo iz proračuna programskega partnerja v državi donatorici, s katerim upravlja Urad za finančni mehanizem.

V nekaterih primerih programski partner v državi donatorici ne bo sodeloval pri vnaprej opredeljenih projektih, temveč bo le svetoval nosilcu programa pri oblikovanju in izvajanju programa, vključno s svetovanjem o možnih projektih partnerjih v državi donatorici. V nekaterih primerih norveški projektni partner ni določen kot programski partner v državi donatorici, npr. ko sodeluje le kot projektni partner pri projektih, ki so izbrani v okviru razpisa za zbiranje predlogov.

Zaradi posebnosti tega programskega področja se lahko vloga programskega partnerja v državi donatorici in Odbora za sodelovanje bistveno razlikuje od programa do programa. V nekaterih primerih ima programski partner v državi donatorici najpomembnejšo vlogo v fazi oblikovanja programa, ko se oblikuje vnaprej opredeljeni projekt, medtem ko bo bilateralno sodelovanje v fazi izvajanja potekalo prek sodelovanja z nosilcem projekta. V fazi izvajanja bo tako vključenost v program temeljila na vlogi projektne partnerja v državi donatorici in ne vlogi programskega partnerja v državi donatorici.

V primeru drugih programov, v okviru katerih potekajo razpisi za zbiranje predlogov, je vloga programskega partnerja v državi donatorici lahko bolj tradicionalna, kjer sodeluje v Odboru za sodelovanje. V primeru programa, ki ima več kot enega programskega partnerja v državi donatorici, se lahko zgodi, da so nekateri programski partnerji v državi donatorici bolj ključni za stalno vlogo v Odboru za sodelovanje kot drugi. Vloga programskega partnerja v državi donatorici in potreba po rednih sestankih Odbora za sodelovanje se lahko določi v vsakem izmed programov v okviru programskega področja 25 ter se lahko opiše v predlogu programa. Če norveški partner nastopa tako v vlogi programskega partnerja v državi donatorici kot v vlogi projektne partnerja v vnaprej opredeljenem projektu v okviru istega programa, je treba jasno ločiti njegovo vlogo programskega partnerja v državi donatorici in vlogo projektne partnerja. To je treba opisati v predlogu programa.

7. Merjenje in poročanje o rezultatih v okviru bilateralnega cilja

Tako države donatorice kot države upravičenke so odgovorne za doseganje cilja okrepljenih bilateralnih odnosov. Države donatorice morajo poročati o dosežkih na področju uresničevanja zastavljenih ciljev svojim parlamentom. Ker kompleksnosti bilateralnega sodelovanja ni mogoče zajeti z enim kazalnikom, bo poročanje temeljilo na kombinaciji kvantitativnih in kvalitativnih podatkov in informacij. Informacije se bodo po večini zajemale prek običajnega sistema poročanja, na podlagi rednih opisnih in statističnih poročil vključenih akterjev. Poleg tega bodo opravljeni tudi zunanji pregledi.

7.1. Redno poročanje

7.1.1. Opisna poročila

Uredba določa naslednje zahteve po letnem opisnem poročanju glede bilateralnih odnosov:

Strateško poročilo s strani NKT

Strateško poročilo predstavlja osnovo za razpravo na letnem sestanku z državami donatoricami. V tem poročilu NKT poda:

- oceno prispevka finančnih mehanizmov k zmanjšanju socialnih in ekonomskih razlik v državi upravičenki in k okrepitvi bilateralnih odnosov z državami donatoricami
- povzetek dejanskih neposrednih učinkov in oceno o napredku pri uresničevanju pričakovanih učinkov za vsak program
- poročilo o koriščenju sredstev in, kolikor je to mogoče, o rezultatih bilateralnega sklada na nacionalni ravni kot tudi o načrtovanih aktivnostih za prihajajoče leto.

Ocena rezultatov v okviru bilateralnega cilja naj, kolikor je to mogoče, sledi tipologiji pod točko 2.2. zgoraj:

1. obseg sodelovanja: poročilo o številu programskih partnerstev z državo donatorico in projektnih partnerstev z državo donatorico in analiza vloge partnerstev pri doseganju dveh skupnih ciljev
2. skupni rezultati: poročilo o ključnih skupnih rezultatih (ne aktivnostih)
3. večje poznavanje in medsebojno razumevanje: ocena, kako in koliko je sodelovanje pripomoglo k večjemu poznavanju in medsebojnemu razumevanju EU in sporazuma o EGP, k skupnemu sodelovanju za reševanje skupnih evropskih izzivov kot tudi k večjemu poznavanju in razumevanju držav
4. poročilo in ocena širših učinkov sodelovanja, ki presega raven programov in projektov.

Letno poročilo o programu s strani nosilca programa

Nosilec programa opiše »napredek pri izvajanju programa v primerjavi z načrti, opredeljenimi v sporazumu o programu in/ali predhodnem letnem poročilu o programu, in pri doseganju pričakovanih neposrednih učinkov«. Priročnik za nosilce programov določa zahtevo po poročanju o številu partnerskih projektov z državo donatorico, zahtevo po povzetku, kako so bila partnerstva omogočena, in zahtevo po oceni sodelovanja med nosilcem programa in programskim partnerjem v državi donatorici.

Letna poročila o napredku s strani programskih partnerjev v državi donatorici

V skladu z okvirnimi sporazumi, ki so podpisani s strani Urada za finančni mehanizem in vsakega programskega partnerja v državi donatorici, programski partner v državi donatorici vsako leto Uradu za finančni mehanizem predloži poročilo o napredku kot tudi poročilo o koriščenju dodeljenih sredstev. V poročilu o napredku programski partner v državi donatorici:

- oceni dosežke programa na področju uresničevanja zastavljenega učinka in neposrednih učinkov
- oceni dejavnike, ki bi lahko ogrozili doseganje zastavljenih učinkov
- oceni horizontalna vprašanja
- oceni pomembnost partnerstva pri doseganju zastavljenega/zastavljenih učinka/učinkov programa (dodana vrednost partnerstva)
- oceni prispevek partnerstva k doseganju skupnega cilja okrepljenih bilateralnih odnosov
- poroča o ključnih neposrednih učinkih partnerstva tekom leta in, kjer je to mogoče, o učinku partnerstva
- poroča o morebitnem sodelovanju ali stranskih rezultatih izven programskega sodelovanja znotraj področja
- poroča o izzivih, s katerimi se je treba soočiti
- poroča o aktivnostih informiranja in komuniciranja rezultatov, ki jih izvede programski partner v državi donatorici

7.1.2. Izbor bilateralnih kazalnikov

Kot omenjeno v 2. poglavju, mora nosilec programa identificirati neposredni učinek in kazalnike za okrepljene bilateralne odnose. Če gre za partnerski program z državo donatorico, se je o tem treba posvetovati s programskim partnerjem v državi donatorici.

Kazalniki so lahko kvantitativni ali kvalitativni. O kvalitativnih kazalnikih se poroča v letnem opisnem poročilu o napredku, medtem ko se o kvantitativnih kazalnikih poroča letno v statističnem delu Informacijskega sistema za dokumentacijo in poročanje DoRIS.

Nekateri cilji in opisi programskih področij se nedvomno nanašajo na bilateralno sodelovanje. Med te spadajo programi bilateralnega sodelovanja na področju raziskav, štipendij, inovacij na področju zelene industrije, krepitev sposobnosti in institucionalnega sodelovanja z norveškimi subjekti. V primeru teh programov se nekateri izmed obstoječih učinkov nanašajo na bilateralno sodelovanje, tako kazalniki na ravni učinka in neposrednega učinka verjetno vključujejo bilateralno dimenzijo.

V vsakem programu mora nosilec programa – če je to relevantno za sodelovanje s programskim partnerjem v državi donatorici – opredeliti enega ali več kazalnikov, ki odražajo raven ambicije, tj. cilj za bilateralne odnose. Standardni kazalniki so opisani spodaj. Nosilec programa bo te kazalnike vključil v predlog programa. Kvantitativni kazalniki se vključijo prek sistema DoRIS, medtem ko se kvalitativne kazalnike vključi v predlog programa pod točko 3.5. Nosilec programa lahko izbere tudi druge kazalnike, pri čemer naj nosilci programa izberejo le nekaj kazalnikov, s katerimi je treba dobro upravljati.

V partnerske programe z državo donatorico je treba vključiti enega ali več neposrednih učinkov (število, za katerega se smatra, da je potrebno in zadostno), ki odražajo reven ambicije, cilj za končni/končne izsledek/izsledke sodelovanja nosilca programa/programskega partnerja v državi donatorici. To velja tudi za partnerske projekte z državo donatorico, pri čemer se neposredni učinki ne odražajo v sistemu DoRIS.

7.1.2.1. Standardni kvantitativni kazalniki

Spodaj je seznam standardnih kvantitativnih kazalnikov, ki so lahko v pomoč nosilcu programa, ki odražajo:

- obseg sodelovanja
- skupne rezultate
- poznavanje in medsebojno razumevanje
- širše učinke

Nosilec programa lahko izbere enega ali več standardnih kazalnikov, ki so podani spodaj, ali opredeli drug kazalnik, za katerega meni, da je bolj relevanten za zadevni program.

Prva vrsta rezultatov: obseg sodelovanja

- *število sporazumov o projektnem partnerstvu v civilni družbi*
- *število sporazumov o projektnem partnerstvu v zasebnem sektorju*
- *število sporazumov o projektnem partnerstvu v javnem sektorju*
- *število žensk/moških, vključenih v izmenjavo obiskov med državami upravičenkami in državami donatoricami*

Druga vrsta rezultatov: skupni rezultati

- *število projektov s pričakovanimi skupnimi rezultati (oba partnerja sta poklicno vključena v planiranje in izvajanje in imata zasluge za dosežene rezultate)*
- *število novo sprejetih politik, zakonov in uredb kot rezultat bilateralnega sodelovanja v okviru finančnih mehanizmov*
- *število skupnih (bilateralnih) člankov, ki jih napišejo osebe iz institucije v državi upravičenki in državi donatorici, objavljenih v nacionalnih ali mednarodnih publikacijah, ki so rezultat projekta, ki ga financira program*
- *število skupnih (bilateralnih) znanstvenih člankov, ki jih napišejo raziskovalci iz vsaj ene države donatorice in ene države upravičenke, objavljenih v nacionalnih ali mednarodnih znanstvenih publikacijah, ki so rezultat projekta, ki ga financira program*
- *število novih tehnologij/novih praks, vključno z IT sistemi, sprejetimi v državi upravičenki, ki je rezultat prenosa znanja s strani partnerja v državi donatorici*
- *število novih tehnologij/novih praks, vključno z IT sistemi, sprejetimi v državi donatorici, ki je rezultat prenosa znanja s strani partnerjev v državi upravičenki*

Tretja vrsta rezultatov: poznavanje in medsebojno razumevanje

- *število člankov, objavljenih v eni državi, o drugi partnerski državi*

Predlogi za dodatne kvantitativne kazalnike so dobrodošli.

Četrta vrsta rezultatov: širši učinki

- *število reprodukcij skupnih projektov (ali rezultatov) s strani drugih organizacij v isti ali*

drugi državi

- *število vzpostavljenih in operativnih strokovnih mrež med institucijami v državah upravičenkah in državah donatoricah*
- *število evropskih in mednarodnih mrež, kjer projektni in programski partnerji nastopajo skupaj*
- *število skupnih sektorskih pobud v državi upravičenki ali državi donatorici, ki presega raven programa*
- *število skupnih pobud na evropski ali mednarodni ravni ali v okviru multilateralnih organizacijah*
- *število aktivnosti ali pobud sodelovanja na mednarodni ravni med višjimi odločevalci/politiki, ki so rezultat skupnih projektov ali programov*

Širše učinke je morda težko načrtovati vnaprej, vendar so lahko pomembni za poročanje, če so le-ti stranski učinki programskega ali projektne sodelovanja.

7.1.2.2. Kvalitativni kazalniki

Poleg opredeljenih kvantitativnih kazalnikov so podani tudi nekateri predlogi za kvalitativne kazalnike. Podatki se lahko zbirajo prek anket, intervjujev, razprav ciljnih skupin, itd. Če ni mogoče priti do zanesljivih podatkov, podajte kvalitativno oceno rezultatov.

Primer možnih kvalitativnih kazalnikov:

- Raven zadovoljstva s partnerstvom (partnerstvo je razumljeno kot partnerstvo, ki spodbuja/bogati/omogoča)
- Izboljšane ugodnosti:
- Dostop do koristnih profesionalnih in tehničnih spretnosti
- Dostop do koristnih administrativnih in organizacijskih spretnosti
- Večje zmogljivosti
- Povečan dostop do sodelovanja v regionalnih in mednarodnih mrežah
- Večja mednarodna izpostavljenost in mednarodno sodelovanje
- Raven poznavanja drugih institucij (struktura, program dela, politike, itd.)
- Poznavanje Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP
- Razumevanje kulturne, politične in socialno-ekonomske situacije v drugi državi
- Zavedanje držav donatoric in držav upravičenk o prispevku državah donatoric k reševanju evropskih izzivov v državah upravičenkah

Za vse opredeljene kazalnike bo postavljena zahteva za določitev osnove in ciljev (v številkah) kot tudi zahteva za redno poročanje o dosežkih pri uresničevanju zastavljenih ciljev. Nosilci programa lahko kazalnike izberejo iz zgornjega seznama ali pa določijo svoj(e) bilateralni(e) kazalnik(e).

Prav tako je treba v predlog programa v informacijski sistem DoRIS vključiti cilj glede števila načrtovanih projektne partnerstvih, saj se k sklepanjem partnerstev spodbuja v vseh programih, pri čemer so partnerstva obvezna le v nekaterih programih.

7.1.3. Informacije o projektne partnerstvu v informacijskem sistemu DoRIS

Nosilec programa prek informacijskega sistema DoRIS zagotovi naslednje podatke o načrtovanju za vsak potrjen projekt. V primeru spreminjanja projekta je te podatke treba posodobiti, ob zaključku projekta pa mora nosilec programa zabeležiti dejanske rezultate:

- Naziv partnerske institucije v državi donatorici
- Datum in trajanje sporazuma o projektne partnerstvu
- Delež projektne partnerja celotnega zneska donacij za projekt
- Kaj so pričakovani dosežki projekta (učinek projekta)?
- Kakšni so predvideni neposredni učinki (končni rezultati in storitve) projekta?
- Kakšen je tehnični/strokovni prispevek projektne partnerja v državi donatorici k projektu?
- Kakšen je dosežek partnerstva pri doseganju učinka in neposrednih učinkov projekta?
- Kakšen je dosežek partnerstva pri krepitvi bilateralnih odnosov?
- Ali se pričakuje, da bo partnerstvo imelo tudi širše učinke (kot so sestanki ali mednarodno sodelovanje osrednjih odločevalcev, širše sodelovanje na določenem področju, širjenje znanja in izkušenj in drugo)?

Namen teh informacij je pokazati na pomen vključenosti projektne partnerja v državi donatorici in do katere mere je prispeval k doseganju ciljev projekta kot tudi širših učinkov za okrepljene bilateralne odnose.

7.2. Zunanji pregledi

Za namen dopolnitve poročanja s strani nosilca programa in programskega partnerja v državi članici kot tudi dopolnitve analize, ki jih pripravi NKT v Strateškem poročilu, bodo države donatorice prek Urada za finančni mehanizem pripravile zunanje študije, in sicer na začetku, na sredini in ob koncu obdobja z namenom zajeti kompleksnost učinkov, ki so povezani z okrepljenimi bilateralnimi odnosi.

Prek intervjujev in strukturiranih vprašanj reprezentativnemu številu anketirancev bo mogoče orisati vrsto, obseg in vsebino sodelovanja, takojšnje rezultate in potencialne širše učinke kot so sodelovanje na področju, ki presega okvir projektov/programov kot tudi, kako je sodelovanje okrepilo znanje in razumevanje.

Upoštevane bodo naslednje metode:

- *Široka ocena zainteresiranih strani – anketa*

Internetne ankete na podlagi vprašalnika, ki zajema štiri kategorije glede učinkov, vključno z anketiranci, ki so neposredno vključeni v sodelovanje, in anketiranci, ki niso neposredno vključeni, vendar so zaposleni na področjih, ki so relevantni za programe. Te ankete bodo zagotovile obsežno vrsto podatkov o različnih kazalnikih, in sicer od projektne in programskih partnerjev v vseh državah.

- *Poglobljeni intervjuji in študije primerov neodvisnih svetovalcev*

Številni kazalniki odražajo zapletene postopke in rezultate zlasti na višji ravni – kjer ni realno pripisati rezultate zgolj donacijam. Intervjuji bi se lahko uporabili za preverjanje relevantnosti in veljavnost ugotovitev in sklepov iz poročila o napredku in vprašalnikov. Relativni pomen Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma je mogoče opisati in utemeljiti. Prav tako bi se lahko pripravilo manjše število študij primerov za ponazoritev dokazov in primerov, ki so posebnega pomena.

- *Pregledi in zunanje ocene*

Redni pregledi in vrednotenja ne bodo vključevala le tehničnih vidikov temveč tudi bilateralne odnose. Zato bo dokument, kjer bodo opisane pristojnosti in naloge (Terms of Reference) za takšno nalogo vključeval vprašanja o bilateralnem sodelovanju in v kolikšni meri so bili bilateralni odnosi okrepljeni.

7.3. Končne pripombe

Smernice so bile sprejete v skladu s 3. odstavkom 4. člena 13. poglavja *Uredbe*. Smernice se sklicujejo na relevantne člene *Uredbe*, kar pa ne odvezuje uporabnika od upoštevanja *Uredbe*, ki se uporablja v primeru neskladja med Smernicami in *Uredbo*. Še posebej je treba upoštevati prilogo 9 k *Uredbi* in *Priročnik za nosilce programov*, ki ga je treba brati vzporedno s temi Smernicami.

Dokumenti, ki predstavljajo zakonsko obvezujoč okvir, ki se nanaša na in ga ne nadomeščajo te Smernice, so:

- *Protokol 38a k Sporazumu EGP in Sporazum med Kraljevino Norveško in Evropsko unijo o Norveškem finančnem mehanizmu za obdobje 2009–2014;*
- *Uredba o izvajanju Finančnega mehanizma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) za obdobje 2009–2014 in Uredba o izvajanju Norveškega finančnega mehanizma za obdobje 2009–2014 (Uredba);*
- Memorandum o soglasju (MoS) med državo/državami donatorico/donatoricami na eni strani in vsako državo upravičenko na drugi strani.

PRILOGA 1

Pregled virov financiranja za okrepljene bilateralne odnose

Skladi za bilateralne odnose na nacionalni ravni

Pravne podlage:	5. člen 3. poglavja in 7. člen 7. poglavja <i>Uredbe</i> , MoS in <i>Sporazum o tehnični pomoči in skladi za bilateralne odnose na nacionalni ravni</i> . Najkasneje v roku 2 mesecev po podpisu sporazuma bo NKT državam donatoricam v potrditev predložila kratek opis predlaganih aktivnosti v okviru sklada kot tudi sistema, ki se bo uporabljal pri izvajanju Sklada («delovni načrt»).
Dodelitev:	Najmanj 0,5% celotnih dodeljenih sredstev države upravičenke, točen znesek se določi v MoS. Dodelitev sredstev iz Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP se združi v en skupni sklad za bilateralne odnose na nacionalni ravni. Sofinanciranje s strani države upravičenke ni potrebno.
Upravitelj:	Nacionalna kontaktna točka
Osrednji namen:	Fleksibilen vir financiranja za pobude, ki so v interesu tako držav donatoric kot držav upravičenk in ki bodo okrepile sodelovanje med njimi. V fazi oblikovanja programa se sklad lahko uporabi za aktivnosti za krepitev bilateralnega profila programov in pripravo na naslednje bilateralno sodelovanje.
Upravičene aktivnosti:	Aktivnosti v skladu s 7. členom 7. poglavja, ki so dogovorjene v delovnem načrtu, ki ga potrdijo države donatorice.
Datumi upravičenosti:	Aktivnosti v skladu z datumom zadnjega podpisa MoS, ki se nanaša na katerikoli MoS, ki je podpisan prvi in primeru prispevkov iz obeh finančnih mehanizmov, do roka za zadnje strateško poročilo, in sicer najkasneje do 31. 10. 2017.

Skladi za bilateralne odnose na ravni programa

Pravne podlage:	6. člen 3. poglavja in 7. člen 7. poglavja <i>Uredbe</i> , MoS in sporazum o programu.
Dodelitev:	Najmanj 1,5% celotnih stroškov programa, vključno z donacijo in nacionalnim sofinanciranjem. Točen znesek bo predlagan v predlogu programa in določen v sporazumu o programu.
Upravitelj:	Nosilec programa
Osrednji namen:	Omogočiti in pospešiti projektna partnerstva s subjekti držav donatoric kot tudi mreženje in izmenjava izkušenj med nosilci projekta in subjekti držav donatoric. V predlogu programa bo nosilec programa opisal strukturo, ki jo bo vzpostavil za namen koriščenja sredstev, vključno z izbirnimi postopki in kriteriji za dodelitev pomoči, stopnjo

donacije in maksimalnim obsegom donacije.

Datumi upravičenosti: Od dneva, ko Odbor za finančni mehanizem / norveško ministrstvo za zunanje zadeve potrdi program, do roka za predložitev končnega poročila o programu, npr. 30. 4. 2017.

Upravičene aktivnosti: Aktivnosti v skladu s 7. členom 7. poglavja, ki so opredeljene v sporazumu o programu.

Dopolnilni ukrepi

Pravne podlage: 11. člen 7. poglavja *Uredbe*, sporazum o programu.

Dodelitev: Ni nobene minimalne zahteve, pri čemer skupen znesek ne sme presegati zneska, ki je enak 20% stroškov upravljanja programa (izjema so NVO skladi, kjer je zgornja meja lahko višja, glej 3. odstavek 11. člena 7. poglavja). Obseg sredstev za dopolnilne ukrepe je treba podrobno določiti v podrobnem proračunu programa, ki je priloga k sporazumu o programu.

Upravitelj: Nosilec programa

Osrednji namen: Obseg sredstev za dopolnilne ukrepe je večji od sredstev za bilateralne odnose. Namen je dvojen:

- Okrepiti sodelovanje med nosilcem programa in podobnimi entitetami v drugih državah upravičenkah ali državah donatoricah
- Izmenjava izkušenj glede izvajanja programa

Datumi upravičenosti: Od dneva, ko Odbor za finančni mehanizem / norveško ministrstvo za zunanje zadeve potrdi program in vseskozi izvajanja programa.

Proračun programskih partnerjev v državi donatorici

Pravne podlage: 8. člen 1. poglavja, 2. in 3. člen 3. poglavja *Uredbe*, okvirni sporazumi med Uradom za finančni mehanizem in vsakim programskim partnerjem v državi donatorici, dokument z opisom pristojnosti in nalog (Terms of Reference) za programske partnerje v državi donatorici

Dodelitev: Stroški programskega partnerja v državi donatorici se krijejo v okviru skupnih dodeljenih sredstev, ki so namenjena za stroške upravljanja držav donatoric.

Upravitelj: Urad za finančni mehanizem

Osrednji namen: Financirati udeležbo programskih partnerjev v državi donatorici pri pripravi in izvajanju programov, vključno s stroški, ki se nanašajo na udeležbo v Odborih za sodelovanje, Izbirnih komisijah in drugih sestankih in dogodkih.

Datumi upravičenosti: Se določi za vsakega programskega partnerja v državi donatorici v okvirnih sporazumih z Uradom za finančni mehanizem.

Upravičene aktivnosti: Osrednji stroški bodo stroški osebja in potni stroški. Vloga programskega partnerja v državi donatorici je delno opredeljena v *Uredbi*, vendar pa mora biti natančneje določena v predlogu programa, ki ga razvijeta skupaj nosilec programa in programski partner v državi donatorici, in v letnem delovnem načrtu programskega partnerja v državi donatorici, ki ga potrdi Urad za finančni mehanizem.

Projektne partnerji v državi donatorici

Pravne podlage: 5. (c) in (w) člen 1. poglavja, 4. člen 3. poglavja, 8. člen 6. poglavja in 3. odstavek 13. člena 7. Poglavja Uredb, pogodba o izvajanju projekta in sporazum o partnerstvu.

Dodelitev: Kot opredeljeno v sporazumu o partnerstvu med predlagateljem projekta in projektnim partnerjem v državi donatorici, v skladu s pogodbo o izvajanju projekta med nosilcem programa in nosilcem projekta.

Datumi upravičenosti: Datumi upravičenosti se določijo v pogodbah o projektih, pri čemer pa ne smejo biti izven parametrov, ki so določeni v členu 7.14 *Uredbe*.

Upravičene aktivnosti: Upravičenost izdatkov projektnega partnerja v državi donatorici ima enake omejitve kot upravičenost izdatkov predlagatelja projekta.

PRILOGA 2

Naloge, povezane s pospeševanjem okrepljenih bilateralnih odnosov

Glavne naloge Nacionalne kontaktne točke

- Podpis Sporazuma o tehnični pomoči in skladu za bilateralne odnose na nacionalni ravni («TP Sporazum»). Rok: Takoj ko je to mogoče po tem, ko MoS stopi v veljavo.
- Posvetovanje z nacionalnimi zainteresiranimi stranmi in državami donatoricami in priprava delovnega načrta in opisa sistema izvajanja za bilateralni sklad na nacionalni ravni. Rok: Dva meseca po podpisu TP Sporazuma.
- Upravljanje z bilateralnim skladom na nacionalni ravni. Rok: Nепrekinjeno.
- Zagotavljanje informacij o obstoju finančnega mehanizma v državi upravičenki, ciljih (vključno s sodelovanjem s subjekti države donatorice), izvajanju in splošnem učinku. Rok: Nепrekinjeno.
- Zagotoviti, da se programi izvajajo v skladu z Uredbo in spremljanje napredka in kvalitete izvajanja. Rok: Nепrekinjeno.
- Letno strateško poročilo: oceniti prispevek finančnega mehanizma h krepitvi bilateralnih odnosov z državo donatorico in poročati o rabi sredstev bilateralnega sklada na nacionalni ravni. Rok: Kot dogovorjeno v MoS.
- Sodelovati kot opazovalec v odborih za sodelovanje, kot zahtevano.
- Sodelovati v bilateralnih dogodkih, kot zahtevano.

Glavne naloge nosilca programa (v programih, ki vključujejo programske partnerje v državi donatorici)

- Vzpostaviti Odbor za sodelovanje. Rok: Takoj ko je to mogoče po imenovanju in najkasneje pred oddajo predloga programa.
- Sodelovati s programskim partnerjem v državi donatorici pri oblikovanju predloga programa. Rok za oddajo Uradu za finančni mehanizem: V roku 8 mesecev od imenovanja, najkasneje do 31. 1. 2013.
- Sklicati sestanke Odbora za sodelovanje.
- V predlogu programa opisati
 - Ambicije za sodelovanje s programskim partnerjem v državi donatorici
 - Načrt, kako spodbujati projektna partnerstva v državi donatorici, vključno s cilji glede števila partnerstev
 - Uporabo in upravljanje z bilateralnim skladom na ravni programa
 - Opredelitev neposrednih učinkov in kazalnika/kazalnikov za okrepljene bilateralne odnose
- Izvajanje programa: omogočiti bilateralno sodelovanje in izmenjavo na ravni programa in projekta.
- Poročanje: statistično poročanje prek informacijskega sistema DoRIS in letno poročanje o napredku.

Glavne naloge nosilca program (v programih, ki ne vključujejo programske partnerje v državi donatorici)

- Oblikovati predlog programa, vključno z bilateralnim vidikom. (Če je to potrebno, se lahko posvetuje z veleposlaništvu držav donatoric ali Uradom za finančni mehanizem o možnih projektnih partnerjih v državi donatorici in uporabi sredstev bilateralnega sklada). Sredstva Sklada za bilateralne odnose na nacionalni ravni se lahko uporabijo za ekskurzije v države donatorice in sestanke s potencialnimi projektnimi partnerji v državi donatorici. Rok za posredovanje na Urad za finančni mehanizem: V roku 8 mesecev od imenovanja, najkasneje do 31. 1. 2013.
- V predlogu programa opisati
 - Načrt, kako spodbujati projektna partnerstva v državi donatorici, vključno s cilji glede števila partnerstev
 - Uporabo in upravljanje z bilateralnim skladom na ravni programa
 - Kazalnik za okrepljene bilateralne odnose
- Izvajanje programa: omogočiti bilateralno sodelovanje in izmenjavo na ravni programa in projekta.
- Poročanje: statistično poročanje prek informacijskega sistema DoRIS in letno poročanje o napredku.

Glavne naloge programskega partnerja v državi donatorici

- Sodelovati v Odboru za sodelovanje in svetovati o pripravi in izvajanju programa, vključno s/z
 - Strategijo programa, postopki za razpise za zbiranje predlogov in kriteriji za izbor; možnimi vnaprej opredeljenimi projekti, partnerskimi projekti v državi donatorici, proračuni, upravljanji s tveganji; komunikacijo
 - Aktivnostmi za krepitev bilateralnih vidikov in pametno rabo sredstev za bilateralne odnose
 - Svetovanje pri pripravi besedila za razpise za zbiranje predlogov in sodelovanjem na sestankih Izbirne komisije (s svetovanjem ali kot polnopravni člani)
 - Pregledovanjem napredka, letnih programskih poročil kot tudi osnutkov končnega poročila in svetovanjem nosilcu programa glede možne revizije programa, ki bi olajšala doseganje pričakovanih učinkov in ciljev programa
- Prispevati k izmenjavi izkušenj in krepitevi sposobnosti
- Omogočiti ekskurzije, tehnične seminarje.
- Sodelovati pri spremljanju izvajanja komunikacijskega načrta za program, še posebno glede ciljnih skupin v državi donatorici.
- Uradu za finančni mehanizem predložiti letni delovni načrt. Rok: 31. 10. vsako leto.
- Uradu za finančni mehanizem predložiti letno poročilo o napredku. Rok: 15. 2. vsako leto.